

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S.**, IČO: X., proti povinnému **R. F.**, o vymoženie **16,59 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 61 Er 3219/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. februára 2012 sp. zn. 23 CoE 156/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín uznesením z 3. novembra 2011 č.k. 61 Er 3219/2011-12 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 44 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku, § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zák. č. 71/1967 Zb.“). Poukázal na to, že oprávnená sa návrhom z 18. októbra 2011 domáhala poverenia súdneho exekútora JUDr. R. M. na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu – bloku na pokutu nezaplatenú na mieste, evidenčné číslo bloku AA X., vydaného Obvodným oddelením PZ N. D. 8. októbra 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť 8. októbra 2008 a vykonateľnosť 24. októbra 2008. Predpokladom pre vedenie exekúcie voči dlžníkovi je vykonateľný exekučný titul, ktorým sa ukladá určitá povinnosť, pričom môže ísť o rozhodnutie súdu alebo iných orgánov alebo inú verejnú listinu. Vzhľadom na uvedené, výkon rozhodnutia bolo možné nariadiť najskôr 24. októbra 2011. Súd na preklúziu prihliada z úradnej povinnosti, preto žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Na odvolanie oprávnenej, ktorá namietala nesprávne právne závery súdu prvého stupňa ohľadne posúdenia trojročnej prekluzívnej lehoty uvedenej v § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb., ktorú považovala za hmotnoprávnu lehotu, ktorej plynutie je potrebné posudzovať s prihliadnutím na deň, kedy bol podaný návrh na vykonanie exekúcie (začatie exekučného konania), Krajský súd v Trenčíne uznesením z 23. februára 2012 sp. zn. 23 CoE 156/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Svoje rozhodnutie zdôvodnil ustanovením § 51 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. a § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorom je vymedzená zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie s ohľadom na to, že vydanie tohto poverenia musí byť výsledkom náležitého preskúmania exekučného titulu, najmä z hľadiska formálnej a materiálnej stránky jeho vykonateľnosti, žiadosti o vydanie poverenia a návrhu na vykonanie. Exekučný súd skúma procesné podmienky exekučného konania, t.j. prípustnosť konkrétnej exekúcie. Ak zistí, že sú splnené podmienky konania podľa § 251 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v nadväznosti na § 103 O.s.p., a teda niet rozporu so zákonom, vydá poverenie na vykonanie exekúcie. Poukázal na to, že exekučné konanie ako osobitný druh občianskeho súdneho konania sa síce začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie, to však ešte neznamená, že konkrétnu exekúciu skutočne vykoná. V predmetnej veci žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola súdu prvého stupňa preukázateľne doručená 25. októbra 2011, teda po trojročnej zákonnej lehote, ktorá uplynula 24. októbra 2011. V tejto lehote však bolo potrebné pre úspešné vymáhanie pohľadávky oprávneného, aby sa exekučné konanie nachádzalo v štádiu, keď proti doručenému upovedomeniu o začatí exekúcie nemožno podať námietky, resp. po tom, keď sa súdnemu exekútorovi doručí právoplatné rozhodnutie súdu o námietkach, ktorým sa námietky zamietli a ktoré v takomto prípade možno považovať za nariadenie výkonu rozhodnutia, ako to predpokladá ustanovenie § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. Záver súdu prvého stupňa, že exekučný titul nebolo možné vykonať a z toho dôvodu bolo potrebné žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť, považoval preto odvolací súd za vecne správny. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa preto podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Mala za to, že neboli dané zákonné dôvody na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o vykonanie exekúcie a pokiaľ súdy napriek tomu jeho žiadosti nevyhoveli, odňali oprávnenej možnosť domôcť sa zákonným spôsobom výkonu vykonateľného exekučného titulu. Tým jej znemožnili pred

súdom konať, čo zakladá prípustnosť jej dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a v súvislosti s tým poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 177/2009 a 5 Cdo 318/2008. Podľa jej názoru súdy nepostupovali správne, pokiaľ na daný prípad aplikovali ustanovenie § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. spôsobom, ktorý z hľadiska plynutia prekluzívnej lehoty za rozhodujúci moment neurčuje podanie návrhu na vykonanie exekúcie, ale až nariadenie exekúcie. Exekučný poriadok pritom ani nepozná pojem „nariadenie výkonu rozhodnutia“ a právny záver, na ktorom spočívajú rozhodnutia súdov, nemá oporu v zákone. Po doručení návrhu na začatie exekúcie plynú procesnoprávne lehoty, prekluzívna (hmotnoprávna) lehota uvedená v § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. ale neplynie. Opačný názor by viedol k značnej právnej neistote a jeho dôsledkom by bolo aj to, že výsledok exekučného konania by celkom závisel iba od rýchlosti konania a včasnosti vykonania jednotlivých úkonov súdnym exekútorom a exekučným súdom. Podľa názoru dovolateľky uznesenie odvolacieho súdu nemá náležitosti vyplývajúce z § 157 O.s.p., je nepreskúmateľné, čo má za následok vznik vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 veta prvá O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním oprávnenej je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jej dovolania preto z § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Dovolanie by vzhľadom na uvedený záver bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., ku ktorým je dovolací súd povinný prihliadnuť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania.

Dovolateľka argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce postup súdu v občianskom súdnom konaní alebo že nezachovali zákonom stanovenú procedúru prejednávania veci, znemožnili jej urobiť niektorý procesný úkon a pod. Podstatou jej dovolacích námietok je, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) teda z jej strany nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale

o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Podstatná časť dovolacích námietok oprávnenej spočíva v tvrdení, že súdy v danom prípade vychádzali z nesprávnej interpretácie § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. a v nadväznosti na to dospeli k nesprávnemu právnemu názoru, že z hľadiska plynutia prekluzívnej lehoty nie je určujúce podanie návrhu na vykonanie exekúcie, ale nariadenie exekúcie. Tento, podľa vyjadrenia dovolateľky nesprávny právny názor súdov, nemá oporu v zákone a prehliada, že po doručení návrhu na začatie exekúcie plynú iba procesnoprávne lehoty, nie však prekluzívna (hmotnoprávna) lehota uvedená v § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb.

Uvedená časť výhrad dovolateľky voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav (správnosť ktorého nebola v danej veci spochybňovaná) aplikuje konkrétnu právnu normu. Táto činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené zdôrazňuje, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá však prípustnosť dovolania v zmysle § 237 (porovnaj 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011).

Z dovolania vyplýva, že oprávnená vidí určitú podobnosť (prípadne až totožnosť) preskúmvanej veci s inými exekučnými vecami, v ktorých už dovolací súd skôr rozhodoval

a vyslovil názor, že „nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa teda oprávnenému v konečnom dôsledku odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo sa rovná odmietnutiu spravodlivosti“ (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo 17. decembra 2009 sp.zn. 1 Cdo 177/2009), resp. že „za porušenie tohto práva (pozn.: na spravodlivý súdny proces) treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia (vid' uznesenie najvyššieho súdu z 5. februára 2009 sp.zn. 5 Cdo 318/2008). Obsah dovolania svedčí o tom, že dovolateľka prehliada podstatný rozdiel medzi preskúmanou vecou a ňou označenými vecami. Pokiaľ základná téza jej dovolania v preskúmanavej veci spočíva v námietke oprávnenej, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, v ňou označených konaniach išlo o vadu procesnoprávnej povahy. Najvyšší súd to vo veci sp.zn. 5 Cdo 318/2008 vyjadril slovami „pokiaľ sa sudy ...neobmedzili len na to, čo v tomto štádiu exekučného konania mali (a mohli) skúmať, ale sa (už) v ňom neprípustne a bez zákonného podkladu zaoberali tým, čo mohli skúmať (až) v neskorších štádiách tohto konania, mal ich procesný postup znaky odopretia spravodlivosti“. Aj v ďalšej dovolateľkou uvádzanej veci sp.zn. 1 Cdo 177/2009 išlo o procesnú povahu nesprávnosti vedúcej k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia (vid' tú časť odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktorá vysvetľuje, že zákon neurčuje dôkazné prostriedky, ktorými môže oprávnený osvedčiť svoje tvrdenia). Toto vysvetlenie (k podobnosti, prípadne totožnosti označených vecí dovolací súd podal vo svojich rozhodnutiach sp.zn. 3 Cdo 149/2012, 3 Cdo 160/2012, 3 Cdo 179/2012 a pod.).

Podľa názoru dovolateľky uznesenie odvolacieho súdu nebolo riadne odôvodnené. Uvedený nedostatok zakladá dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Je nepochybné, že jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové, relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 3 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, sám na zdôraznenie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa uviedol ďalšie argumenty a tiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovie žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešnú oprávnenú neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek oprávnenej.

Možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia, keďže povinnému v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. augusta 2012

JUDr. Eubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová